

'De Amerikaan', komische roman

Durk van der Ploeg, die eerst de ene dichtbundel na de andere publiceerde (een kritische keus daaruit, samengebracht in één bundel zou een publikatie van goed gehalte hebben opgeleverd) legt zich de laatste jaren vooral op het proza toe. Na een novelle en een lichtvoetige roman zijn nu binnen een korte periode twee nieuwe Friese romans van hem verschenen, beide bij de BV Friese Pers te Leeuwarden. De ziekenhuisroman „It libbet mar amper” was triest, maar het nu verschenen boek „De Amerikaan” is volgens de aankondiging komisch. Op de achterkant van het omslag staat dat het verhaal van twee mensen, die door angst en uit verlegenheid bij elkaar gekomen zijn en zichzelf door leugen en fantasie in dramatische posities drijven, die met milde humor beschreven is.

Het is geen milde, maar een merkwaardig soort humor, die men bij het lezen van deze roman ontdekt. Men zou ze soms macaber kunnen noemen, maar ook dáár komt men er niet mee. Misschien is het maar het beste, te constateren, dat de humor ontbreekt. Op zichzelf is dat niet erg, behalve voor degenen die het boek ter hand hebben genomen in de verwachting, dat ze een geestig verhaal gaan lezen. Dat is het dus niet. Het is wél een — vooral wat de eerste helft betreft — boeiend en beeldend geschreven roman (over een weduwnaar, die een bejaarde Amerikaanse als huishoudster krijgt, terwijl hij eigenlijk op z'n oude dag verwachtte nog wat (ook erotisch) plezier te beleven aan een zij het niet meer jonge, maar toch wel vitale vrouw. De vrouw, die zich Alice noemt, blijkt met het leven in Amerika aanmerkelijk minder te maken te hebben gehad dan ze in haar aanvankelijk wel geloofwaardige verhalen vertelt, maar de weduwnaar doet zo voor en na enkele ontdekkingen die hem er naar laten verlangen haar zo snel mogelijk weer kwijt te zijn. Maar in zijn angst werkt hij zichzelf in de nesten.

Het slot is vrij open en men krijgt de indruk, dat het tweetal wel bij elkaar zal blijven, al heeft het verhaal dat niet bijster geloofwaardig gemaakt. Van der Ploeg kan beeldend schrijven, hij tekent zijn figuren tot in de finesses scherp, zijn dialogen zijn meermalen knap. Bovendien kiest hij niet voor de hand liggende onderwerpen en alleen daardoor is hij in de Friese literatuur al een opvallende verschijning. Maar na alle sagrijnigheid van deze beide laatste romans zou men ook graag eens het boek met de bij deze roman ten onrechte aangekondigde humor (het mag best van een macaber soort

zijn) tegemoet zien. Van der Ploegs roman „De Snoekebek” heeft wat dat betreft al verwachtingen gewekt, maar er moet nog wél aan die verwachtingen worden voldaan.

P. T.

Notek 10-3-70